

Grundskolan: betyg årskurs 6 2014

UF0132

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	3
A.12	Uppläggning och genomförande	3
A.13	Internationell rapportering	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	4
B	Kvalitetsdeklaration	4
B.0	Inledning	4
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	5
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	6
1.2	Fullständighet	6
B.2	Tillförlitlighet	6
2.1	Tillförlitlighet totalt	6
2.2	Osäkerhetskällor	7
2.2.1	Urval	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	7
2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantaganden	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	8

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid	8
3.3	Punktlighet	8
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sammanvändbarhet</i>	9
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	9
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	9
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	9
5.1	Spridningsformer.....	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Upplysningstjänster.....	10

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Skolväsende och barnomsorg

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS): Ja, men statistik som presenteras på läns- och skolenhetsnivå är inte officiell statistik.



För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Skolverket
Postadress: 106 20 Stockholm
Besöksadress: Fleminggatan 14
Kontaktperson: Christina Sandström
Telefon: 08 – 527 333 12
Telefax: 08 – 24 44 20
E-post: fornamn.efternamn@skolverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Rebekka Holm
Telefon: 019 – 17 61 49
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Skolhuvudmän har skyldighet att lämna uppgifter enligt Skolverkets föreskrifter SKOLFS 2011:142.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Bevarandebehovet kan för närvarande inte bedömas och är under utredning.

A.9 EU-reglering

Undersökningen är inte berörd av någon EU-reglering.

A.10 Syfte och historik

Uppgifterna som samlas in i denna undersökning utgör en del av Skolverkets nationella uppföljningssystem för skolektorn. Syftet med uppföljningssystemet är att ge en samlad bild av skolans verksamhet och vara underlag för uppföljning och utvärdering på nationell och lokal nivå.

Grundskolans betyg i årskurs 6 är ett av flera kvalitetsmått på utbildningen, lokalt och nationellt.

Uppgifter över betyg samlades in för första gången 2013. I statistiken för år 2013 kunde inte distinktion göras mellan olika anledningar till varför eleven inte fått betyg i ett ämne. I undersökningen för 2014 infördes fler värden som beskrev möjliga anledningar till varför eleven inte fått ett A-F-betyg i ämnet. Denna förändring har lett till ökad kvalitet i undersökningen. Den innebär också att betygspoäng räknas olika mellan åren, och är på grund av det inte jämförbar mellan 2013 och 2014.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken över grundskolans betyg i årskurs 6 används av Skolverket och Utbildningsdepartementet. Därutöver används uppgifterna av enskilda skolor, kommuner, företag, forskare och massmedia.

A.12 Uppläggning och genomförande

Insamlingen av betyg i årskurs 6 är en totalundersökning med skolenhetsregistret som ram. Undersökningen görs årligen och avser uppgifter om betyg i grundskolans ämnen i kommunala och fristående grundskolor, dock ej särskolor. In-

samlingen sker under vårterminen i årskurs 6 och avser uppgifter om elevens betyg i de olika ämnena. Registrering, påminnelser och felhantering sker under sommaren och hösten.

Uppgifterna i årets insamling har samlats in direkt från skolenheterna eller via en central kontaktperson på kommunen. Insamlingen genomförs genom att SCB skickar ut inloggningsuppgifter till berörda uppgiftslämnare, som använder dessa för att lämna efterfrågade uppgifter via SCB:s webbplats, antingen i form av textfiler eller genom att fylla i en webbenkät.

Samtliga variabler i webbenkäten och textfilerna granskas maskinellt i samband med registrering. Felaktigheter rättas efter kontakt med uppgiftslämnarna. När allt material kommit in görs ytterligare kontroller på individ-, skolenhets- och kommunnivå. Exempel på kontroller är dubblettkontroller och olika rimlighetskontroller.

Bakgrundsuppgifter för eleven och dess biologiska föräldrar hämtas från Registret över totalbefolkningen (RTB) samt Utbildningsregistret.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering sker.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inga förändringar är planerade.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

SCB deklarerar kvaliteten i statistiken enligt ett kvalitetsbegrepp som består av fem huvudkomponenter:

- (1) **Innehåll**, som framför allt gäller statistikens målstorheter.
- (2) **Tillförlitlighet**, som avser osäkerhetskällor och hur dessa påverkar statistiken.
- (3) **Aktualitet**, som omfattar tidsaspekter som spelar roll för hur väl statistiken beskriver nuläget.
- (4) **Jämförbarhet och sammanvändbarhet**, som avser möjligheter till jämförelser, över tiden och mellan grupper, samt till att använda statistiken tillsammans med annan statistik.
- (5) **Tillgänglighet och förståelighet**, som avser statistikens fysiska tillgänglighet och dess förståelighet.

För mer information om kvalitetsbegreppet för officiell statistik och en mer detaljerad redovisning av innebörden i de fem huvudkomponenterna, se rapporten *Kvalitetsbegrepp och riktlinjer för kvalitetsdeklaration av officiell statistik (MIS2001:1)* i serien *Meddelande i samordningsfrågor för Sveriges officiella statistik*. Publikationen finns på SCB:s webbplats.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Insamlingsobjekten i undersökningen är aktiva skolenheter som är verksamma inom grundskolans årskurs 6. Samtliga av dessa enheter hämtas från skolenhetsregistret.

Populationen utgörs av samtliga elever som går i årskurs 6 under vårterminen, dock inte elever i särskola och specialskola. Även elever i svenska utlandsskolor ingår i populationen.

1.1.2 Variabler

Variabler som redovisas i statistiken är:

- Ämnesbetyg
- Betygspoäng
- Uppnått kunskapskrav

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken redovisas i antal, andelar och genomsnitt. Andel som uppnått kravnivå förkunskapskraven i respektive ämne beräknas som:

$$\frac{\text{Antal elever med betyg A – E}}{\text{Antal elever med betyg A – F eller streck}}$$

För att räkna fram de sammanfattande måtten andelen som ej uppnått kunskapskraven i ett, två eller fler, eller i något ämne, samt uppnått kunskapskraven i alla ämnen behövs vetskap om vilka ämnen respektive elev ska ha läst. Detta räknas fram genom att exkludera observationer där man angett att eleven inte läst eller fått betyg i årskurs 6. Utifrån detta beräknas sedan antalet ämnen som eleven uppnått kunskapskraven i, av de ämnen eleven läst:

$$\frac{\text{Antal ämnen elever med betyg A – E}}{\text{Antal elever med betyg A – F, streck eller anpassad studiegång}}$$

För att få fram antal ämnen som eleven inte uppnått kunskapskraven i, subtraheras antalet ämnen eleven uppnått kunskapskraven i från antalet lästa ämnen. Måtten som visar elever som inte uppnått kunskapskraven i ett ämne och elever som inte uppnått kunskapskraven i två eller fler ämnen ska inte inkludera de elever som inte uppnått kunskapskraven i något ämne.

För beräkning av genomsnittliga betygspoäng motsvarar bokstavs-betyget följande:

- A – 20,0 poäng
- B – 17,5 poäng

- C – 15,0 poäng
- D – 12,5 poäng
- E – 10,0 poäng
- F – 0 poäng

1.1.4 Redovisningsgrupper

Statistiken redovisas efter följande grupper:

- Huvudman
- Kommun
- Län
- Skolenhet
- Kön
- Utländsk bakgrund
- Föräldrarnas utbildningsnivå

1.1.5 Referenstider

Referensperiod för objekt och insamlingsvariabler är vårterminen 2014.

Referensperiod för variabler härledda från *Utbildningsregistret* är vårterminen 2013.

Referensperiod för variabler härledda från *Registret över totalbefolkningen (RTB)* är 2013-12-31.

1.2. Fullständighet

Undersökningen ger en närmast fullständig bild av grundskolans betyg i årskurs 6, vilket är en del i den samlade bilden av skolsektorns verksamhet.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Ett statistikvärdes tillförlitlighet/osäkerhet beror på den totala avvikelserna (totala felet) mellan skattningen och målstorheten. Det totala felet kan beskrivas enligt följande:

Totala felet = Urvalsfel + Täckningsfel + Bortfallsfel + Mätfel + Bearbetningsfel

Statistiken över betygen i årskurs 6 har inga urvals- eller täckningsfel. Det kan förekomma små mätfel eller bearbetningsfel och visst partiellt bortfall. Inga formella studier har genomförts för att exakt kvantifiera dessa fel men sammanlagt är ändå bedömningen att statistiken håller hög kvalitet.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 *Urval*

Statistiken är totalräknad och är därmed inte påverkad av urvalsosäkerheter.

2.2.2 *Ramtäckning*

Undersökningen ska omfatta alla grundskolor som har elever i årskurs 6 förutom särskolor och specialsolor. Som ram används skolenhetsregistret vilket anses ha mycket små täckningsfel.

Undertäckning i ramen bedöms vara obefintlig eftersom betygssättning är obligatorisk.

Övertäckning förekommer i ramen men detta påverkar inte statistiken. Skolor som inte lämnar in uppgifter till undersökningen kontaktas av SCB vilket medför att övertäckning kan särskiljas från svarsbortfall. Elever från skolor som utgör övertäckning tas då bort från ramen och påverkar därmed inte statistiken.

2.2.3 *Mätning*

Uppgiftsinsamling sker via filinläsning där uppgiftslämnarna själva läser in sina filer via internet. De mätproblem som uppstår i undersökningen består huvudsakligen av att uppgiftslämnarna feltolkar instruktioner eller lämnar ofullständiga uppgifter. Det finns dock kontroller på tvingande uppgiftslämning för flera variabler. Inga formella studier har gjorts för att närmare kvantifiera osäkerheter som uppstår till följd av mätfel men dessa anses ändå vara mycket små.

2.2.4 *Svarsbortfall*

Svarsbortfall, vanligen förkortat till bortfall, uppstår när värde på en eller flera variabler i en undersökning inte kan hämtas in. Saknas alla värden för ett undersökningsobjekt (t.ex. person, företag, kommun osv.) är det frågan om objektsbortfall; saknas endast vissa värden, handlar det om partiellt bortfall.

Objektsbortfall förekommer då uppgiftslämnare inte lämnar in uppgifter om alla elever eller inte kan förmås lämna in några uppgifter alls. Den exakta omfattningen av objektsbortfall är svår att beräkna, men genom samgranskning med andra register, till exempel grundskolans elevregister, kan de flesta objektsbortfall upptäckas och åtgärdas. Det totala objektsbortfallet är litet och bedöms inte kunna påverka undersökningens tillförlitlighet, varken på nationell eller på regional nivå.

Partiellt bortfall kan förekomma på grund av att uppgiftslämnare lämnar ofullständiga uppgifter om betygen. Partiellt bortfall förekommer också för bakgrundsvariabler om föräldrar ifall matchningen mot RTB eller Utbildningsregistret inte ger någon träff. För elever i svenska utlandsskolor saknas ofta uppgift om hemkommun, födelseland och senaste invandringsår eftersom många av dem inte längre är folkbokförda i Sverige.

2.2.5 *Bearbetning*

Bearbetningsfel är fel som kan uppkomma när man bearbetar det insamlade materialet, manuellt eller maskinellt. De bearbetningar som görs är bl.a. granskning och upprättning, matchningar mot andra register, härledningar och aggregeringar.

Risken för att bearbetningsfel som beror på den ”mänskliga faktorn”, t.ex. beräkningsfel, programmeringsfel och systemfel, ska inträffa och den konsekvens detta får för statistiken är mycket svår att beräkna. SCB arbetar kontinuerligt för att minimera riskerna för negativ inverkan på statistikens tillförlitlighet på grund av fel som beror på den ”mänskliga faktorn”, både förebyggande och genom snabba åtgärder när sådana fel upptäcks.

I årets undersökning finns inga kända fel pga. bearbetningar. Resultaten har rimlighetskontrollerats kontinuerligt under arbetets gång.

2.2.6 *Modellantaganden*

Inga andra modellantaganden görs än den metodik som redovisats ovan.

2.3 **Redovisning av osäkerhetsmått**

Osäkerhetsmått för slumpmässiga urvalsfel (vanligen 95-procentiga konfidensintervall) beräknas inte eftersom det är en totalräknad undersökning. Inte heller några andra osäkerhetsmått beräknas.

B.3 **Aktualitet**

3.1 **Frekvens**

Undersökningen är årlig vilket innebär att både insamling av uppgifter och publicering av statistik sker en gång per år.

3.2 **Framställningstid**

Framställningstiden, från referenstid till publicering, är cirka 6 månader.

3.3 **Punktlighet**

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik, www.scb.se/publiceringskalender.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Terminsbetyg i årskurs 6 samlades in och publicerades första gången 2013. Resultaten för vårterminen 2014 är jämförbara med föregående års redovisning, men enbart genom måttet genomsnittlig betygspoäng. På grund av de förändringar i insamlingen för 2014 som redovisades ovan är andelsmått inte jämförbara mellan 2013 och 2014.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Alla grupper enligt avsnitt *1.1.4 Redovisningsgrupper* är jämförbara.

4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik

Viss sammanvändbarhet finns med statistiken över elever i grundskolan per 15 oktober (UF0104). Historiska studier avseende kommuner, skolor eller enskilda elever kan också på sikt göras med övrig statistik som samlas in på individnivå, exempelvis ämnesproven i årskurs 6 (UF0129) och årskurs 9 (UF0116) eller slutbetygen i årskurs 9 (UF0101). Se www.scb.se/ufXXXX, där "XXXX" byts ut till respektive sifferkod för respektive statistik.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras på Skolverkets webbplats, www.skolverket.se. Statistik publiceras också i Skolverkets olika publikationsserier, t.ex. "Beskrivande data för förskola, skola och vuxenutbildning".

5.2 Presentation

Statistiken presenteras som Excel-tabeller med flikar med information och definitioner. Dessutom kan användare utnyttja webbdatabasen SIRIS där man själv väljer tabellutformning utifrån ett antal variabler, t.ex. betyg på skolenhetsnivå, <http://siris.skolverket.se>.

I publikationerna enligt avsnitt *5.1 Spridningsformer* presenteras statistiken som tabeller och diagram med kommentarer och analyserande text.

5.3 Dokumentation

Statistikens kvalitet beskrivs i innevarande dokument, *Beskrivning av statistiken (BaS)*. Detaljerad information om mikrodata finns beskrivet i *Dokumentation av mikrodata (MetaPlus)*. Samtliga dokumentationer finns på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0132.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial.

5.5 Upplysningstjänster

För ytterligare upplysningar om statistiken kontakta Skolverket:
tfn 08-52 73 32 00 vx, skolverket@skolverket.se

För information om specialbearbetningar av primärmaterial; kontakta Statistiska centralbyrån: Rebekka Holm, tfn 019-17 61 49, fornamn.efternamn@scb.se